

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

STANOWISKO ZBP

10 lipca 2014r. Warszawa

STAN OBECNY I PRZYSZŁOŚĆ POLSKIEGO SYSTEMU PORĘCZENIOWO-GWARANCYJNEGO. PUNKT WIDZENIA ŚRODOWISKA BANKOWEGO

10 lipca br. w Związku Banków Polskich odbyła się publikacja najnowszego raportu izby pł. „Analiza stanu rynku funduszy poręczeń kredytowych w Polsce. Ocena i perspektywy rozwoju” oraz debata publiczna z udziałem regulatorów, przedstawicieli rynku oraz gości zagranicznych ws. przyszłości systemu poręczeniowo-gwarancyjnego w Polsce.

1. Środowisko bankowe jest:

- 1) podstawowym dostawcą finansowania zewnętrznego dla przedsiębiorców, także tych najmniejszych. Do maja br. banki udzieliły polskim firmom ponad 290 mld zł kredytu (w tym: 168 mld dla MŚP).
- 2) Sektor bankowy, pełni istotną rolę w finansowaniu projektów unijnych (sfinansowanie projektów okresu 2007-2013 o wartości ponad 200 mld zł), a w latach 2014-2020 ta rola zostanie wzmocniona poprzez udział w instrumentach zwrotnych,
- 3) Sektor bankowy to także sektor bez którego tak naprawdę system poręczeniowo-gwarancyjny nie istnieje. Prawie 90% udzielonych poręczeń w Polsce poręczeń i gwarancji „przechodzi” przez banki.
- 4) Dlatego banki posiadają mandat nie tylko do oceny systemu poręczeń w Polsce, ale i do proponowania i żądania określonych kierunków jego rozwoju.

2. Środowisko bankowe ocenia:

- 1) istniejący stan funkcjonowania zróżnicowanej grupy lokalnych funduszy poręczeń kredytowych oraz czasowego programu gwarancyjnego BGK- za niewystarczający. Polscy przedsiębiorcy potrzebują czegoś więcej! Należy zreformować obecny system i wystabilizować go na lata!
- 2) słabe strony aktualnego systemu poręczeniowego w Polsce to: rozproszony kapitał, brak systemu regwarancji a oferta funduszy jest niedostosowana do specyfiki działalności banków (każdy fundusz oferuje inne warunki, banki są zmuszone indywidualnie oceniać każdy przypadek i nie są w stanie zaoferować kredytu z poręczeniem funduszu jako wystandaryzowanego produktu bankowego). Efektem jest niski popyt na poręczenia funduszy, mniejszy dostęp do finansowania dla MSP, niższa efektywność zaangażowanych środków publicznych niż w innych państwach UE.
- 3) docenia jednocześnie dorobek lokalnych samorządów, marszałków i ich funduszy. Doceniamy także inicjatywę rządu i uruchomiony przez BGK w ub. r. program de minimis, który jest w dużej mierze wzorcowym, wystandaryzowany rozwiązaniem wspierającym biznes, na który bardzo czekali klienci banków i same banki. Banki, uważają, że właśnie taki kierunek powinna przyjąć reforma systemu.
- 4) alarmuje, że kończy się czas dywagacji i dyskusji. W najbliższych miesiącach należy zakończyć definitywnie prace nad regulacjami krajowymi ws. nowego systemu wdrażania środków UE na lata 2014-2020, jednocześnie w 2015r. zakończy się aktualny rządowy Program de minimis BGK. Wszystko wskazuje na to (deficyt budżetowy, etc.), że środki UE są jedynym znaczącym źródłem finansowania budowy nowego systemu poręczeniowo-gwarancyjnego w Polsce.

3. Środowisko bankowe apeluje do regulatorów (krajowych i regionalnych):

Apelujemy: Niezbędne jest zapewnienie po 2015r. wydolnego systemu poręczeniowo-gwarancyjnego! Niezbędne jest oparcie systemu o środki unijne i Skarb Państwa i wystandaryzowanie oferty poręczeń/gwarancji w skali kraju, z zapewnieniem regwarancji!

W związku z powyższym środowisko bankowe wskazuje 6 absolutnie koniecznych kierunków działania („6 PRZYKAZAŃ”) dla regulatorów w najbliższej przyszłości:

1. Najważniejszy jest przedsiębiorca!

Każdy system poręczeniowo-gwarancyjny powinien być tworzony z myślą najpierw o adresacie, a nie o operatorach czy komforcie nadzorców. Celem powinna być łatwość dostępu i maksymalizacja wsparcia biznesu (liczba wspartych firm, szczególnie najmniejszych). Łatwość dostępu może zapewnić tylko sieć bankowa. System powinien być szybki i prosty dla klienta (jedno okienko, poręczenia portfelowe, automatyzacja, wystandaryzowana dokumentacja i IT). Operatorzy systemu poręczeniowego (fpk, BGK) powinny być rozliczani i nagradzani za aktywność w postaci wysokiego mnożnika i wielokrotnego angażowania w sektorze MŚP powierzonych im przez podatników środków. Mnożnik na poziomie 1:1 to skandal i dowód braku efektywności systemu.

2. Wykorzystać dobrodziejstwo inwentarza!

Należy tworząc nowy system wykorzystać już istniejące: kapitał i podmioty- ale tylko te efektywne i które są w stanie wziąć udział w rzetelnym i efektywnym systemie. Kapitał ze środków UE zaangażowany w instrumenty zwrotne w tym okresie powinien w zasilić nowy system. Wzorcowym rozwiązaniem jest wystandaryzowany fundusz krajowy z udziałem banków i efektywnych lokalnych funduszy poręczeniowych.

3. Obniżyć koszty!

Instrumenty poręczeniowo-gwarancyjne muszą być pewnym i niedrogim (tj. atrakcyjnym) zabezpieczeniem. Ogromnie ważne jest więc zapewnienie systemowej regwarancji Skarbu Państwa i możliwości pomniejszenia kosztów kapitałowych (odpisów na rezerwy) ponoszonych przez banki korzystające z takich rozwiązań. Równoległym działaniem powinno być zapewnienie optymalnego zastosowania przepisów o pomocy publicznej. Na obniżenie kosztów wszystkich uczestników systemu wpływa także standaryzacja systemu.

4. Standaryzować!

Na terenie całego kraju powinno działać jedno systemowe rozwiązanie. Rozdrobnienie na kilkadziesiąt rozwiązań regionalnych i lokalnych jest kosztowne i nieefektywne. Każdy przedsiębiorca w Polsce, bank czy fpk, zainteresowany udziałem w systemie powinien móc uczestniczyć w nim na tych samych zasadach. To także wesprze wiarygodność polskiego systemu poręczeń.

5. Zapewnić stabilność!

System poręczeniowy w Polsce powstaje od ok. 20 lat. W tym od ostatnich 6 lat. przechodzi z jednej strony okres znaczącego wsparcia kapitałowego, a z drugiej ciągłych zmian i niestabilnych rozwiązań w zakresie regulacyjnym. Efektem są wyższe koszty wejścia do systemu i jego obsługi i niższe, niż w Europie, zainteresowanie, tak przedsiębiorców, jak i banków. Polskie banki oczekują stabilnego, budowanego na wiele lat (podobnie jak w Europie Zachodniej) systemu wsparcia akcji kredytowej dla przedsiębiorców.

6. Potrzebny „kapitan statku”!

Należy w końcu wyznaczyć jedną instytucję publiczną (w randze Ministra), która będzie kompleksowo koordynowała i odpowiadała za system poręczeniowo-gwarancyjny w Polsce. Aktualnie w sposób fragmentaryczny zajmuje się tym ponad 20 instytucji (3 resorty, 1 bank, 2 agencje, 16 zarządów województw). Funkcje nowoczesnej krajowej agencji poręczeniowo-gwarancyjnej powinien pełnić BGK lub spółka celowa z udziałem BGK i samorządów wojewódzkich, przy jednoczesnym zobowiązaniu się władz obu szczebli do wieloletniego i prorynkowego zaangażowania.